

ETU Nautatautiryhmä 14.1.2010

Laatija: Ell Mari Utriainen/Laadukas Tuotantoketju -hanke

C DIAGNOOSI

RUOKINNALLISIA VASIKKARIPULIN SYITÄ

Ruokintaperäisissä ripuleissa oireina voi olla ripuloinnin lisäksi esimerkiksi oksentelua, pötsin täyttymistä, juoksutusmahan täyttymistä ja siirtymistä sekä kipuilua.

Taulukko 1. Esimerkkejä ruokinnallisista häiriöistä, joissa oireena voi olla ripuli.

Häiriö	Syy	Seuraus
Märekourun toiminnan häiriö	-vääränlämpöinen juoma -sopimaton juomarehu -huonosti sekoittunut juoma -juoman liian suuri kerta-annos -väärä juoma-asento -juottoautomaatiikan säätövirheet, toimintahäiriöt	märekourun sulkeutuminen estyy, juoksutusmahaan kuuluva juoma joutuu pötsiin
Juoksettumishäiriö	-vääränlämpöinen juoma -sopimaton juomarehu -huonosti sekoittunut juoma, juoman väärä väkevyys -juoman liian suuri kerta-annos -äkilliset muutokset juotossa tai juomassa -juoton epäsäännöllisyys -juottoautomaatiikan säätövirheet, toimintahäiriöt	juoma ei juoksetu juoksutusmahassa, suolisto ei pysty sulattamaan juoksettumatonta maitoa
Pötsin toimintahäiriö	-märekourun toimintahäiriö -sopimaton väkirehu tai karkearehu -juottoautomaatiikan säätövirheet, toimintahäiriöt	pötsin mikrobiston toiminta häiriintyy
Clostridium perfringers –bakteerin ylikasvu	-tarkkaa syytä häiriön syntymiselle ei tiedetä -esim juoksettumaton ravinto ohutsuolessa (ylensyönti, huonolaatuinen juomarehu), suolen motiliteettia hidastavat tekijät	suolistomikrobien epätasapaino, klostridien ylikasvu suolessa ja juoksutusmahassa, juoksutusmahan täytyminen

ETU Nautatautiryhmä 14.1.2010

Laatija: Eli Mari Utriainen/Laadukas Tuotantoketju -hanke

TARTUNNALLISIA RIPULIN SYITÄ

Taulukko 2. Tavallisimmat tartunnallisen ripulin aiheuttajat vasikalla.

Aiheuttaja	Tyypillinen sairastumisikä	Inkubaatio-aika	Tyypilliset oireet
Enterotoksinen E. coli (ETEC)	Alle 7 vrk	12 -18 h	Depressio. Erittäin nopea kuivuminen ja kollapsi. Uloste erittäin vetistä ja runsasta. Voi olla lämmönnousua. Harvoin asidoosi.
Rotavirus	4-14 vrk	15 h – 5vrk	Depressio. Imun häviäminen, voimattomuus. Voi olla lievää lämmönnousua. Kuivuminen ja asidoosi. Myös oireeton.
Coronavirus	7 – 90	20 – 30 h	Kuivuminen. Rotavirusta voimakkaammat oireet. Voi olla lievää lämmönnousua. Myös oireeton.
Cryptosporidium parvum	7 - 30 vrk	2 – 5 vrk	Uloste runsasta ja pahanhajuista. Myös oireeton.
Kokkidioosi (Eimeria bovis, E. zuernii, laitumella E. alabamensis)	3 – 8 vk	15 – 20vrk, E. alabamensis 7 vrk	Uloste voi olla veristä, voi olla voimakkaat yleisoireet ja kuume. Tenesmus. Myös oireeton.
Salmonella	Kaikenikäiset 5 vrk iästä alkaen	vaihtelee	Uloste voi olla veristä. Kuume. Myös oireeton.
Loismadot	Ensimmäistä kesää laiduntavat nuoret naudat	riippuu aiheuttajasta.	Riippuu aiheuttajasta.